

INSTRUCTIE INFORMELE ECOFIN DATUM: 16-04-2020

<p>Agenda</p> <ul style="list-style-type: none"> • Economische pakket • Verklaring over de ondersteuning van de reële economie door de financiële sector • EU IMFC verklaring voor de jaarlijkse vergadering van het IMF • COVID-19 uitbraak: de implicaties voor het Europees Semester
<p>Aanwezig</p> <ul style="list-style-type: none"> • Europese Commissie, EIB, ESM • EU ministers van Financiën
<p>Rechtsbasis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen specifieke rechtsbasis. • Algemene economische beleidscoördinatie valt onder artikel 121 VWEU. • De SURE-verordening is voorgesteld op basis van artikel 122 VWEU.
<p>Gevraagde handeling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedachtewisseling, steun statement over financiële sector
<p>Besluitvormingsprocedure</p> <ul style="list-style-type: none"> • N.v.t.
<p>Betrokkenheid Europees Parlement, Europese Raad of voorzitterschap</p> <ul style="list-style-type: none"> • N.v.t. afgezien van deelname voorzitterschap als lidstaat
<p>Document</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verklaring over de ondersteuning van de reële economie door de financiële sector, document: 7167/20 • EU IMFC verklaring voor de jaarlijkse vergadering van het IMF, document: 6560/20
<p>Essentie NL positie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nederland erkent dat de huidige situatie uitzonderlijk is en dit ook om een uitzonderlijke beleidsresponse vraagt.
<p>Instructie</p>

Bereiken

- **Economisch pakket:** In Europees verband ook oog hebben voor de herstelfase nadat de COVID-19 uitbraak over is. Het is daarbij van belang te kijken naar mogelijkheden om de Europese economie veerkrachtiger en weerbaarder te maken op de middellange termijn.
- **SURE (onder Economisch pakket):** De scope van de uitgaven waarvoor lidstaten leningen aan mogen vragen moet worden uitgebreid met bepaalde gezondheidsmaatregelen conform de Eurogroep rapport, de verordening moet een eindclausule krijgen en garanties moeten zo veel mogelijk gerealiseerd worden met de nog beschikbare marge tussen het Eigenmiddelenplafond en het MFK-plafond. Een en ander moet conform deze afspraken verwerkt worden in de SURE-verordening.

Vermijden

- Inhoudelijke discussie over de SURE verordening.

Terugvalpositie

Er vinden geen onderhandelingen plaats.

Krachtenveld

Er bestaat consensus tussen lidstaten dat er sprake is van een grote economische schok waarbij ten minste enige vorm van budgettaire steun gewenst is.

Positie Nederlands parlement

Over Economische maatregelen is gesproken in het AO op dinsdag 7 april. Het standpunt van de TK is overwegend in lijn met kabinetsstandpunt.

Achtergrond/Toelichting

Agendapunt 1: Economisch Pakket

De Europese Commissie zal een presentatie geven over de laatste economische vooruitzichten in relatie tot COVID-19 en de implementatie van de maatregelen die zij reeds heeft aangekondigd. Ook de Europese Centrale Bank en de Europese Investeringsbank zullen een update geven over de door hen getroffen maatregelen. Vervolgens zal een gedachtewisseling plaatsvinden tussen de lidstaten, waarbij ook vooruitgekeken zal worden naar gesprekken over een snel en duurzaam economisch herstel van de Europese economie.

In haar mededeling van 13 maart jl. heeft de Commissie een pakket van Europese maatregelen aangekondigd dat zich met name richt op de sociaaleconomische gevolgen van COVID-19.¹ Een appreciatie daarvan is gegeven in de Kamerbrief Noodpakket banen en economie en de bijlage daarbij.² Vervolgens heeft de Europese Commissie separate mededelingen opgesteld over het gebruik van bestaande flexibiliteit binnen de Europese begrotingsregels en de staatsteunregels. Zo heeft DG COMP op 16 maart jl. een voorstel gedaan voor een tijdelijk staatssteunkader voor COVID-19 dat voorwaarden stelt voor het geven van liquiditeitssteun aan bedrijven voor de economische schade die door de COVID-19 uitbraak is ontstaan. Het kader is met relatief kleine aanpassingen op 19 maart jl. vastgesteld.³ Op het gebied van de begrotingsregels heeft de Europese Commissie op 20 maart jl. in een separate mededeling aan de Raad voorgesteld om de algemene ontsnappingsclausule te activeren.⁴ De EU ministers van Financiën hebben hiervoor een gezamenlijke verklaring gepubliceerd na afloop van de Ecofinraad op 23 maart jl. 2020.⁵ Nederland heeft tijdens die Ecofinraad de Commissie ook opgeroepen te onderzoeken welke aanvullende

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_coordinated_economic_response_covid19_march_2020_en.pdf

² https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z05237&lid=2020D10884

³ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/sa_covid19_temporary_framework.pdf

⁴ https://ec.europa.eu/info/files/communication-commission-council-activation-general-escape-clause-stability-and-growth-pact_en

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/23/statement-of-eu-ministers-of-finance-on-the-stability-and-growth-pact-in->

mogelijkheden hiervoor gevonden kunnen worden.⁶

Vervolgens heeft de Europese Commissie op 2 april 2020 een nieuw pakket maatregelen gepubliceerd als onderdeel van de economische respons op de COVID-19 uitbraak. Daarnaast paste de Europese Commissie het Tijdelijk Steunkader COVID-19 aan en besloot de Europese Commissie tot een vrijstelling van BTW- en invoerrechten voor goederen die in 2020 nodig zijn voor de bestrijding van COVID-19. In de begeleidende Mededeling⁷ licht de Europese Commissie het belang van de voorstellen toe om de Unie en lidstaten in staat te stellen elke beschikbare euro uit de EU-begroting in te zetten voor de bescherming van het leven en welzijn van mensen. De Kamer heeft een appreciatie ontvangen over dit nieuwe pakket van de Commissie op 6 april 2020.⁸ In deze appreciatie heeft het kabinet nogmaals benadrukt sterk te hechten aan Europese samenwerking om de COVID-19 uitbraak in te dammen en de menselijke en economische gevolgen zo goed mogelijk op te vangen.

In de videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 26 maart jl. is o.a. gesproken over maatregelen om de economische impact van de COVID-19-crisis te mitigeren. Op basis van die bespreking is de Eurogroep uitgenodigd om binnen twee weken met voorstellen te komen waar de leden van de Europese Raad zich vervolgens over kunnen uitspreken. Naar aanleiding van deze uitnodiging van de leden van de Europese Raad heeft de Eurogroep in inclusieve samenstelling (EU27) op 7 en 9 april jl. uitgebreid gesproken over mogelijke voorstellen om de economische impact van de COVID-19-crisis te mitigeren. Op 9 april jl. heeft de Eurogroep hierover een rapport aangenomen, welke is doorgeleid naar de leden van de Europese Raad.⁹ In het rapport staat welke Europese beleidsmaatregelen tot nu toe zijn genomen en ook zijn verschillende nieuwe voorstellen opgenomen. In het verslag van deze Eurogroep wordt hier nader op ingegaan.

Nederland erkent dat de huidige situatie uitzonderlijk is en dit ook om een uitzonderlijke beleidsreactie vraagt. Nederland heeft ook nationaal uitzonderlijke maatregelen genomen om te voorkomen dat werknemers hun baan verliezen en bedrijven (midden- en kleinbedrijf en grote ondernemingen) in liquiditeitsproblemen komen. Op Europees vlak heeft Nederland eerder haar steun uitgesproken voor het voorstel van de Commissie voor het inwerking laten treden van de algemene uitzonderingsclausule van het Stabiliteits- en Groeipact en de vaststelling van een tijdelijk staatssteunkader voor COVID-19 om ruimte te bieden aan lidstaten de noodzakelijke maatregelen te nemen die de economische impact mitigeren. Ook verwelkomt Nederland het feit dat de Commissie aanvullende voorstellen heeft gepresenteerd, en het rapport van de Eurogroep over reeds genomen maatregelen en de aanvullende voorstellen.

Agendapunt 2 Verklaring over de ondersteuning van de reële economie door de financiële sector

De Ecofinraad wordt gevraagd om een statement te steunen dat is opgesteld door het Financial Services Committee (FSC) en het Economisch en Financieel Comité (EFC). In het statement wordt onderstreept dat het van belang is dat de financiële sector de reële economie ondersteunt om de effecten van COVID-19 zo veel als mogelijk op te vangen. Om ervoor te zorgen dat de financiële sector haar rol als financier kan blijven spelen hebben de (Europese) toezichthouders verschillende maatregelen genomen.¹⁰ In het statement wordt steun uitgesproken voor deze maatregelen, en wordt benadrukt dat het van belang is dat de flexibiliteit in de bestaande kaders wordt gebruikt om de financiële sector haar rol te kunnen laten spelen. Ook Nederland onderschrijft het belang van deze boodschap.

Agendapunt 3 EU IMFC verklaring voor de jaarlijkse vergadering van het IMF

In verband met de wereldwijde uitbraak van COVID-19 is de fysieke voorjaarsvergadering in Washington, D.C. afgelast. Op donderdag 16 april, ter gelegenheid van de voorjaarsvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF), vindt er een videoconferentie van het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC) plaats. Ook het voorzitterschap van de Europese Unie legt een verklaring af.

[light-of-the-covid-19-crisis/pdf](#)

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/04/03/verslag-van-de-ecofinraad-en-eurogroep-23-en-24-maart-2020-kamer-vragen-over-de-eurogroep-24-maart-2020-en-geannoteerde-agenda-eurogroep-7-april-2020>

⁷ COM(2020) 143 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1585899129956&uri=COM:2020:143:FIN>

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/04/06/kamerbrief-inzake-appreciatie-commissievoorstellen-met-economisch-respons-op-covid-19-uitbraak>

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/04/09/report-on-the-comprehensive-economic-policy-response-to-the-covid-19-pandemic/>

¹⁰ Voor meer toelichting, zie: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2020/03/27/beantwoording-kamer-vragen-over-mogelijke-liquiditeitsproblemen-in-de-financiele-sector-als-gevolg-van-covid-19>

De EU IMFC-verklaring beschrijft de precaire economische situatie die is ontstaan door de COVID-19 uitbraak. Het is allereerst van belang dat alle landen daadkrachtig optreden om de spreiding van het virus te beperken. Er wordt ingegaan op de maatregelen die door EU-lidstaten, de ECB en de Europese Commissie zijn genomen.

De EU IMFC-verklaring gaat verder in op de respons van het IMF op de COVID-19 uitbraak. De mondiale verkrapting van financiële condities maakt het voor veel landen, vooral opkomende economieën, op de korte termijn lastig om aan hun buitenlandse financieringsverplichtingen te voldoen. Het IMF wordt opgeroepen om het volledige instrumentarium te gebruiken en de limieten voor noodfinanciering te verhogen. Ook staan EU-lidstaten open voor een discussie over mogelijke andere IMF-voorstellen, zoals introductie van een nieuw liquiditeitsinstrument of een eventuele SDR-allocatie. Deze instrumenten kunnen overwogen worden om lage-inkomenslanden en opkomende economieën, die een significante uitstroom van kapitaal ervaren, te ondersteunen. Tot slot ondersteunen EU-lidstaten mogelijke aanvullende maatregelen voor financieringsbehoeften van de armste landen.

De mondiale verkrapting van financiële condities leidt tot een kapitaaluitstroom uit opkomende economieën die omvangrijker is dan ten tijde van de mondiale financiële crisis. Nederland benadrukt dat het IMF alle beschikbare instrumenten moet gebruiken om landen in nood te ondersteunen. Nederland zal de voorstellen voor aanvulling van het instrumentarium nauwkeurig bestuderen en wegen aan de hand van gerichtheid, tijdigheid en tijdelijkheid. Verder blijft het verhogen van schuldentransparantie en het vergroten van capaciteit voor schuldenmanagement in lage-inkomenslanden een prioriteit voor Nederland, gegeven het verwachte negatieve effect van de COVID-19 uitbraak op de schuldhoudbaarheidsproblematiek.

Agendapunt 4 COVID-19 uitbraak: de implicaties voor het Europees Semester

De implicaties van de COVID-19 uitbraak op (de tijdslijn van) het Europees Semester zullen worden besproken. Het zal voornamelijk gaan over het aanleveren van de nationale hervormingsprogramma's (NHP) voor 15 april en de stabiliteits- en convergentieprogramma's (SCP) door lidstaten, waarvoor de deadline 30 april is. De Europese Commissie heeft aangegeven voorkeur te hebben om de rapporten zoveel mogelijk te actualiseren, maar biedt hier ook flexibiliteit.